

معاونت پژوهش‌های
کاربردی

سپهر

نظرات استدلالی

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت مصرف‌شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۱

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به
کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت
مصرف شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا

تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۰۴/۲۴

کد خزانه: ۴۰۳۲۰۱۳

۱۴۰۲/۰۳/۲۱

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۳۹۸/۰۵/۱۹

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مشترک ایمنی

مدیریت سوخت مصرف‌شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا

درباره‌ی مصوبه

«لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت مصرف‌شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا» به پیشنهاد سازمان انرژی اتمی ایران در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۶/۲۲ به تصویب هیئت وزیران رسید و در تاریخ ۱۳۹۶/۹/۱ توسط مجلس شورای اسلامی اعلام وصول و برای طی تشریفات قانونی تقدیم هیئت رئیسه شد.

در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: «با توجه به اهمیت اطمینان جامعه بین‌المللی از اینکه روش‌های مناسبی برای ایمنی مدیریت سوخت مصرف‌شده و پسماند پرتوزا برنامه‌ریزی شده و اجرا می‌شوند و با ابراز تمایل به ارتقای فرهنگ ایمنی هسته‌ای مؤثر در سراسر جهان و با تصدیق لزوم همکاری‌های بین‌المللی در ارتقای ایمنی از طریق سازوکارهای دوجانبه و چندجانبه در این زمینه، لایحه حاضر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود.»

این لایحه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی که به عنوان کمیسیون اصلی عهده‌دار بررسی کارشناسی بود، با اصلاحاتی در متن به تصویب رسید و در نهایت در تاریخ ۱۳۹۷/۴/۲۴ به تصویب صحن علنی مجلس رسید و طی نامه‌ی شماره ۳۳۷/۳۴۶۶۴ مورخ ۱۳۹۷/۴/۳۰ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این لایحه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۷/۵/۱۶، آن را واجد ابهام تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۷/۱۰۲/۱۱۵۳۸ مورخ ۱۳۹۹/۵/۱۹ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت مصرف شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا»

ماده واحده -

به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت مصرف شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا مشتمل بر یک مقدمه و چهل و چهار ماده به شرح پیوست با لحاظ برداشت ها و شرایط زیر ملحق گردد و اسناد مربوط را تسلیم نماید:

۱- از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران:

الف - ...

ب- مفاد ماده (۲۷) کنوانسیون، به هیچ وجه متضمن یا وضع کننده هیچ گونه تعهدی نمی باشد که دولت جمهوری اسلامی ایران از طریق تصویب یا الحاق به کنوانسیون های بین المللی مربوط یا به گونه دیگری به موجب حقوق بین الملل به صورت صریح نپذیرفته است.

۲- ...

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت مصرف شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا طرف های متعاقد:

(۱) ...

(۱۳) با در نظر داشتن کنوانسیون ایمنی هسته ای (۱۹۹۴ برابر با ۱۳۷۳)، کنوانسیون اعلام فوری حادثه هسته ای (۱۹۸۶ برابر با ۱۳۶۵)، کنوانسیون کمک رسانی به هنگام وقوع حادثه هسته ای یا فوریت رادیولوژیکی (۱۹۸۶ برابر با ۱۳۶۵)، کنوانسیون حفاظت فیزیکی از مواد هسته ای (۱۹۸۰ برابر با ۱۳۵۹)، کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی از طریق تخلیه پسماندها و سایر مواد، اصلاحی سال (۱۹۹۴ برابر با ۱۳۷۳) و دیگر اسناد بین المللی مربوط؛

(۱۴) با در نظر داشتن اصول مندرج در «استانداردهای اساسی بین المللی ایمنی بین سازمانی برای حفاظت در برابر تابش یون ساز و ایمنی چشمه های پرتوی (۱۹۹۶ برابر با ۱۳۷۵)»، اصول بنیادی ایمنی آژانس بین المللی انرژی

اتمی با عنوان «اصول مدیریت پسماند پرتوزا (۱۹۹۵ برابر با ۱۳۷۴)» و استانداردهای بین‌المللی موجود مرتبط با ایمنی انتقال مواد پرتوزا؛ (۱۵) با یادآوری فصل (۲۲) دستور جلسه ۲۱ مصوب فراهمایی سازمان ملل متحد در خصوص محیط‌زیست و توسعه در سال ۱۹۹۲ (برابر با ۱۳۷۱) در ریودوژانیرو، که بر اهمیت روزافزون مدیریت ایمن و سازگار با محیط زیست پسماند پرتوزا مجدداً تأکید می‌نماید؛ (۱۶) با تصدیق تمایل به تقویت نظام واریسی (کنترل) بین‌المللی در حال اجراء به‌ویژه برای مواد پرتوزای موضوع بند (۳) ماده (۱) کنوانسیون بازل درباره واریسی (کنترل) انتقالات برون‌مرزی مواد زائد زیان‌بخش و دفع آنها (۱۹۸۹ برابر با ۱۳۶۸)؛ به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱ - ...

■ دیدگاه ابهام

در بندهای (۱۳) تا (۱۶) مقدمه‌ی این معاهده مقرر شده است: کشورهای عضو «با در نظر گرفتن» «با یادآوری» و «با تصدیق» مجموعه‌ای از کنوانسیون‌ها، استانداردها و اسناد بین‌المللی، نسبت به به پذیرش تعهدات مندرج در این سند توافق کرده‌اند. اکنون با توجه به اینکه جمهوری اسلامی به بسیاری از کنوانسیون‌های مذکور ملحق نشده است، تعهدات کشور پس از الحاق به این موافقت‌نامه به صورت دقیق مشخص نیست؛ توضیح اینکه روشن نیست جمهوری اسلامی با پذیرش این معاهده، به دیگر معاهدات و اسناد بین‌المللی فوق‌الذکر که هنوز به آنها ملحق نشده است نیز متعهد می‌شود یا خیر و کلیات مصوبه از این حیث واجد ابهام است. بنابراین تا زمانی که مجلس شورای اسلامی نسبت به این ابهام تعیین تکلیف نکند، تعهدات کشور به موجب مواد این موافقت‌نامه قابل بررسی و اظهار نظر نیست.

■ نظر شورای نگهبان

با توجه به اینکه در مقدمه این معاهده کشورهای متعاقد «با در نظر داشتن» مجموعه‌ای از معاهدات دیگر به پذیرش این معاهده توافق نموده‌اند و جمهوری اسلامی ایران نیز تاکنون به برخی از این معاهدات و اسناد ملحق نشده است، از این حیث که مشخص نیست تعهدات جمهوری اسلامی ایران با پذیرش این معاهده شامل چه مواردی است و آیا جمهوری اسلامی ایران ملتزم به تعهدات این اسناد می‌باشد یا خیر، فارغ از بررسی محتوای این مصوبه، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله العالی

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.ccri.ac.ir

کدپستی ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳
دبیرخانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان